

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2021. március 10.*

„Előzetes döntéshozatal – Határellenőrzések, menekültügy és bevándorlás – Vízumpolitika – A Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény – A 21. cikk (2a) bekezdése – Alapjogi Charta – 47. cikk – Hatékony jogorvoslathoz való jog – Hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumnak a konzul általi megtagadása – A tagállam arra vonatkozó kötelezettsége, hogy az ilyen vízumot megtagadó határozattal szemben bírósági jogorvoslatot biztosítson”

A C-949/19. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Lengyelország) a Bírósághoz 2019. december 31-én érkezett, 2019. november 4-i határozatával terjesztett elő az

M. A.

és

a **Konsul Rzeczypospolitej Polskiej w N.**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: J.-C. Bonichot tanácselnök, R. Silva de Lapuerta, a Bíróság elnökhelyettese (előadó), L. Bay Larsen, C. Toader és M. Safjan bírák,

főtanácsnok: J. Richard de la Tour,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- M. A. képviseletében B. Grohman adwokat,
- a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: lengyel.

- a cseh kormány képviselőjében M. Smolek, J. Vláčil és A. Pagáčová, meghatalmazotti minőségben,
- a német kormány képviselőjében J. Möller és R. Kanitz, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében C. Cattabriga, A. Stobiecka-Kuik és G. Wils, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2013. június 26-i 610/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL 2013. L 182., 1. o.) módosított, a Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló, Schengenben 1990. június 19-én aláírt és 1995. március 26-án hatályba lépett egyezmény (HL 2000. L 239., 19. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 2. kötet, 9. o.; a továbbiakban: SMVE) 21. cikke (2a) bekezdésének és az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 47. cikkének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az M. A. és a Konsul Rzeczypospolitej Polskiej w N. (a Lengyel Köztársaság konzulja, a továbbiakban: konzul) között, annak tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, hogy az utóbbi megtagadta, hogy M. A. számára hosszú távú tartózkodásra jogosító nemzeti vízumot állítson ki.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az SMVE

- 3 Az SMVE 18. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A 90 napot meghaladó időtartamú tartózkodásra jogosító vízum (»hosszú távú tartózkodásra jogosító vízum«) olyan nemzeti vízum, amelyet valamely tagállam nemzeti jogszabályainak vagy az uniós jognak megfelelően adott ki. Az ilyen vízumokat az 1683/95/EK tanácsi rendeletben [HL 1995. L 164, 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 1. kötet, 13. o.] meghatározott egységes formátumban kell kiadni, a vízum típusát a fejlécben feltüntetett »D« betűvel jelölve. A vízumbélyegeket a Közösségi Vízumkódex létrehozásáról szóló, 2009. július 13-i 810/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (vízumkódex) [HL 2009. L 243., 1. o.] VII. mellékletének irányadó rendelkezései szerint kell kitölteni.

(2) A hosszú távú tartózkodásra jogosító vízum érvényességi ideje legfeljebb egy év. Amennyiben egy tagállam a külföldi számára egy évnél hosszabb idejű tartózkodást engedélyez, a hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumot annak lejárta előtt tartózkodási engedéllyel kell felváltani.”

4 Az SMVE 21. cikke a következőket írja elő:

„(1) Azok a külföldiek, akik valamely tagállam által kiadott érvényes tartózkodási engedéllyel rendelkeznek, a tartózkodási engedély és érvényes úti okmány birtokában bármely 180 napos időszakban 90 napig szabadon mozoghatnak a többi tagállam területén, feltéve, hogy megfelelnek a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határellenőrzési kódex) létrehozásáról szóló, 2006. március 15-i 562/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet [HL 2006. L 105., 1. o.] 5. cikke (1) bekezdésének a), c) és e) pontjában említett beutazási feltételeknek, és nem szerepelnek az érintett tagállam figyelmeztető jelzésekről vezetett nemzeti listáján.

[...]

(2a) Az (1) bekezdésben megállapított szabad mozgáshoz való jog azokra a külföldiekre is alkalmazandó, akik valamely tagállam által a 18. cikk szerint kiadott érvényes, hosszú távú tartózkodásra jogosító vízummal rendelkeznek.”

Az (EU) 2016/801 irányelv

5 A harmadik országbeli állampolgárok kutatás, tanulmányok folytatása, gyakorlat, önkéntes szolgálat, diákcseraprogramok vagy oktatási projektek, és au pair tevékenység céljából történő beutazásának és tartózkodásának feltételeiről szóló, 2016. május 11-i (EU) 2016/801 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2016. L 132., 21. o.) 1. cikke értelmében:

„Ez az irányelv meghatározza:

a) a harmadik országbeli állampolgároknak és adott esetben családtagjaiknak kutatás, tanulmányok folytatása, gyakorlat vagy az Európai Önkéntes Szolgálat keretében végzett önkéntes szolgálat, illetve ha a tagállamok úgy döntenek, diákcseraprogramok vagy oktatási projektek, az Európai Önkéntes Szolgálat keretén kívül végzett önkéntes szolgálat vagy au pair tevékenység céljából a tagállamok területére való beutazására és 90 napon túli ott tartózkodására vonatkozó feltételeket, valamint az ilyen személyek jogait;

[...]”

6 Ezen irányelv 2. cikke az (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„Ezen irányelvet olyan harmadik országbeli állampolgárokra kell alkalmazni, akik kutatás, tanulmányok folytatása, gyakorlat vagy az Európai Önkéntes Szolgálat keretében végzett önkéntes szolgálat céljából valamely tagállam területére történő beutazás és tartózkodás iránti kérelmet terjesztenek elő, vagy akik már megkapták ezt az engedélyt. A tagállamok dönthetnek úgy is, hogy ennek az irányelvnek a rendelkezéseit a harmadik országok olyan állampolgáira is alkalmazzák, akik beutazásuk és tartózkodásuk engedélyezésére irányuló kérelmüket diákcseraprogram vagy oktatási projekt megvalósítása, az Európai Önkéntes Szolgálat keretén kívül végzett önkéntes szolgálat vagy au pair tevékenység céljából terjesztik elő.”

7 Az említett irányelv 3. cikke értelmében:

„Ezen irányelv alkalmazásában a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

[...]

3. »hallgató«: olyan harmadik országbeli állampolgár, aki valamely tagállam felsőoktatási intézményébe felvételt nyert, és akinek valamely tagállam a területére történő beutazását és tartózkodását abból a célból engedélyezik, hogy fő tevékenységként olyan nappali tagozatos tanulmányokat folytasson, amelyek eredményeként az adott tagállam által elismert felsőfokú képzést adnak, ideértve a felsőoktatási intézményben olyan oklevelet, bizonyítványt vagy doktori fokozatot, amely a nemzeti joggal összhangban, az említett oktatást megelőző, előkészítő tanfolyamra vagy a kötelező gyakorlatra is kiterjedhet;

[...]

21. »engedély«: tartózkodási engedély vagy – ha a nemzeti jog ezt előírja – az ezen irányelv alkalmazásában kiállított hosszú távú tartózkodásra jogosító vízum;

[...]

23. »hosszú távú tartózkodásra jogosító vízum«: a [SMVE] 18. cikkében előírtaknak megfelelően, vagy a schengeni vívmányokat nem teljeskörűen alkalmazó tagállamok esetében e tagállamok nemzeti jogának megfelelően, valamely tagállam által kiállított engedély.”

8 Ugyanezen irányelv 34. cikkének (5) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A kérelem befogadhatatlannak nyilvánításáról vagy elutasításáról, illetve az engedély meghosszabbításának megtagadásáról vagy az engedély visszavonásáról hozott döntéssel szemben az érintett tagállamban – a nemzeti joggal összhangban – jogorvoslati lehetőséget kell biztosítani. Az írásbeli értesítésben pontosan meg kell jelölni azt a bíróságot vagy közigazgatási hatóságot, amelyhez jogorvoslat iránti kérelem nyújtható be, valamint a jogorvoslat iránti kérelem benyújtásának a határidejét.”

A vízumkódex

9 A 610/2013 rendelettel módosított 810/2009 rendelet (a továbbiakban: vízumkódex) 32. cikkének (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Az elutasított vízum kérelmezője jogorvoslattal élhet. A jogorvoslati eljárást a kérelemről szóló végső döntést meghozó tagállammal szemben, és ezen tagállam nemzeti jogának megfelelően kell lefolytatni. A tagállamok tájékoztatják a kérelmezőket a jogorvoslat esetén követendő, a VI. mellékletben meghatározott eljárásról.”

A lengyel jog

- 10 A 2013. december 12-i ustawa o cudzoziemcach (a külföldiek jogállásáról szóló törvény) (Dz. U. 2018., 2094. tétel, a továbbiakban: a külföldiek jogállásáról szóló törvény) 75. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A nemzeti vízum kiadását határozatban kell megtagadni.

(2) A nemzeti vízum kiadásának megtagadásáról szóló határozatot formanyomtatványon kell közölni.”

- 11 A külföldiek jogállásáról szóló törvény 76. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„A schengeni vízum kiadása iránti kérelem elutasítása esetén, amennyiben:

1. a konzul hozta a határozatot, az ügy e hatóság általi újbóli megvizsgálása kérhető;

[...]”

- 12 A módosított, 2002. augusztus 30-i ustawa Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (a közigazgatási perrendtartásról szóló törvény; Dz. U. 2018., 1302. tétel; a továbbiakban: közigazgatási perrendtartás) 5. cikke az alapügy tényállására alkalmazandó változatában a következőket írja elő:

„A közigazgatási bíróságok nem rendelkeznek hatáskörrel az alábbi eljárásokban:

[...]

4) a konzulok általi vízumkiadás; ez nem vonatkozik:

a) a [vízumkódex] 2. cikkének 2–5. pontja szerinti vízumokra,

b) az Európai Unió valamely tagállama, az Európai Szabadkereskedelmi Társulás valamely, az Európai Gazdasági Térségről [(EGT)] szóló megállapodásban részes tagállama vagy a Svájci Államszövetség állampolgárának az Európai Unió tagállamai állampolgárainak és családtagjainak a Lengyel Köztársaságba történő beutazásáról, tartózkodásáról és a Lengyel Köztársaságból történő kiutazásáról szóló, 2006. július 14-i törvény (Dz. U. 2017., 900. tétel, valamint 2018., 650. tétel) 2. cikkének 4. pontja szerinti családtagjainak minősülő külföldieknek kiadott vízumokra.

[...]”

- 13 A közigazgatási perrendtartás 58. cikke 1. §-ának 1) pontja szerint „[a] bíróság elutasítja a keresetet [...], ha az ügy nem tartozik a közigazgatási bíróság hatáskörébe [...]”.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 14 Az alapeljárás felperese, aki harmadik országbeli állampolgár, hosszú távú tartózkodásra jogosító nemzeti vízum kiadása iránti kérelmet terjesztett a konzul elé annak érdekében, hogy Lengyelországban mesterképzésen vehessen részt. Miután a kérelmét elutasították, újbóli megvizsgálás iránti kérelmet terjesztett a konzul elé. Ezen utóbbi a tervezett tartózkodás céljára vagy feltételeire vonatkozó igazolás hiánya miatt ismét megtagadta a vízum kiadását.
- 15 Az alapeljárás felperese a Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie (varsói vajdasági közigazgatási bíróság, Lengyelország) előtt keresetet indított a konzul megtagadó határozatával szemben. Az alapeljárás felperese a kereset elfogadhatóságának bizonyítása érdekében a 2017. december 13-i El Hassani ítéletre (C-403/16, EU:C:2017:960) hivatkozott, és azzal érvelt, hogy ezen ítélet rendelkező része alkalmazható az alapügyre, mivel az utóbbi ténybeli és jogi körülményei hasonlóak az említett ítélet alapjául szolgáló ügyet jellemzőkhöz.
- 16 A Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie (varsói vajdasági közigazgatási bíróság) a 2019. március 12-i végzésével elutasította a keresetet. E bíróság a közigazgatási bírósági rendtartás 5. cikkének 4) pontja alapján megállapította, hogy az alapügy nem tartozik a közigazgatási bíróságok hatáskörébe. Rámutatott továbbá arra, hogy a 2017. december 13-i El Hassani ítéletben (C-403/16, EU:C:2017:960) elfogadott megoldás nem alkalmazható az alapügyre, mivel az említett ítélet tárgyát képező vízum rövid távú tartózkodásra jogosító vízum, azaz schengeni vízum, míg az alapügyben az alapeljárás felperese a nemzeti jognak megfelelően kiadott, hosszú távú tartózkodásra jogosító nemzeti vízumot kérelmezett.
- 17 Az alapeljárás felperese, mivel úgy ítélte meg, hogy a Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie (varsói vajdasági közigazgatási bíróság) tévesen állapította meg, hogy a konzulnak a nemzeti vízum kiadását megtagadó határozata nem képezheti bírósági felülvizsgálat tárgyát, és így e bíróság megalapozatlanul utasította el az említett határozattal szemben benyújtott keresetet, felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz, a Naczelny Sąd Administracyjnyhez (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Lengyelország).
- 18 A kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy a 2017. december 13-i El Hassani ítéletet (C-403/16, EU:C:2017:960) követően a közigazgatási perrendtartás 5. cikke 4) pontjának a) alpontját módosították annak érdekében, hogy a schengeni vízum kiadását megtagadó határozatokkal szemben bevezessék a bírósági jogorvoslathoz való jogot. E bíróság kifejti, hogy ez a jogszabály-módosítás ugyanakkor nem alkalmazható az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló, nemzeti vízumot megtagadó határozatokra. A konzulnak a hosszú távú tartózkodásra jogosító nemzeti vízumnak a külföldi állampolgár számára való kiadását megtagadó határozata a nemzeti jog szerint tehát nem képezheti bírósági felülvizsgálat tárgyát.
- 19 Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróságban az a kérdés merült fel, hogy az uniós jog a hosszú távú tartózkodásra jogosító nemzeti vízumok tekintetében is a 2017. december 13-i El Hassani ítéletből (C-403/16, EU:C:2017:960) következő, a schengeni vízumok tekintetében alkalmazandóval azonos védelmi szint bevezetését követeli-e meg.
- 20 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy az SMVE 21. cikkének (2a) bekezdése biztosítja a szabad mozgáshoz való jogot azoknak a külföldieknek, akik hosszú távú tartózkodásra jogosító nemzeti vízummal rendelkeznek. A nemzeti vízum tehát az egyik olyan eszköz, amely lehetővé teszi a külföldi számára a szabad mozgáshoz való jog gyakorlását, és ilyen értelemben nem tér el alapvetően a harmadik országbeli állampolgároknak a schengeni

vízum alapján biztosított ezen jog gyakorlásától. A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint, bár a nemzeti és a schengeni vízumok különböznek a kiadásnak a rájuk alkalmazandó szabályait, követelményeit és módjait illetően, mindkettő az uniós jogra alapított ugyanazon jognak a külföldiek általi gyakorlására vonatkozik. Az tehát, hogy a nemzeti vízum kiadását megtagadó végleges határozatot nem lehet bíróság előtt megtámadni, sértheti az uniós jogot, különösen a Charta 47. cikkének első bekezdésében előírt, hatékony bírósági jogorvoslathoz való jogot.

- 21 E körülmények között a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni a[z SMVE] 21. cikkének (2a) bekezdését a [Charta] 47. cikkével összefüggésben, hogy a harmadik ország állampolgárának, akitől megtagadták a hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumot, és aki a[z SMVE] 21. cikkének (1) bekezdése alapján nem mozoghat szabadon a többi tagállam területén, biztosítani kell a hatékony bírósági jogorvoslathoz való jogot?”

A Bíróság hatásköréről

- 22 A lengyel kormány úgy véli, hogy a Bíróság nem rendelkezik hatáskörrel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés megválaszolására, mivel az alapügy nem tartozik az uniós jog hatálya alá.
- 23 E tekintetben az EUSZ 19. cikk (3) bekezdésének b) pontjából és az EUMSZ 267. cikk első bekezdéséből az következik, hogy a Bíróság hatáskörrel rendelkezik előzetes döntés meghozatalára az uniós jog értelmezésére vagy az uniós intézmények jogi aktusainak érvényességére vonatkozóan.
- 24 Márpedig a jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság arra kéri a Bíróságot, hogy értelmezze az SMVE 21. cikkének (2a) bekezdését, amely a Lisszaboni Szerződéshez csatolt, az Európai Unió keretébe beillesztett schengeni vívmányokról szóló (19.) jegyzőkönyv (HL 2010. C 83., 290. o.) értelmében az uniós jog szerves részét képezi.
- 25 E körülményekre figyelemmel a Bíróság hatáskörrel rendelkezik az előterjesztett kérdés megválaszolására.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 26 A kérdést előterjesztő bíróság a kérdésével lényegében arra vár választ, hogy az uniós jogot, és többek között az SMVE 21. cikkének a Charta 47. cikkével összefüggésben értelmezett (2a) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az arra kötelezi a tagállamokat, hogy a tanulmányi célú, hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumot megtagadó határozatokkal szemben írjanak elő bírósági jogorvoslatot.
- 27 Az SMVE 21. cikkének (2a) bekezdése az e cikk (1) bekezdésében említett feltételek mellett biztosítja a tagállamok által az ugyanezen egyezmény 18. cikkének megfelelően kiadott, hosszú távú tartózkodásra jogosító, érvényes vízummal rendelkező külföldiek szabad mozgáshoz való jogát.

- 28 Így magából az SMVE 21. cikke (2a) bekezdésének szövegéből az következik, hogy e rendelkezés kizárólag a hosszú távú tartózkodásra jogosító vízummal rendelkező harmadik országbeli állampolgárok számára biztosított szabad mozgáshoz való jogra vonatkozik.
- 29 Az említett rendelkezés tehát azon harmadik országbeli állampolgárok számára, akiktől az ilyen vízumot megtagadták, nem biztosít olyan jogot vagy szabadságot, amely a hatékony bírói jogvédelemnek a Charta 47. cikkében előírt elvének a hatálya alá tartozna. Következésképpen az SMVE 21. cikkének (2a) bekezdése nem ír elő ilyen értelmű kötelezettséget a tagállamok számára ezen állampolgárok tekintetében.
- 30 Így az alapügy tárgyát képező helyzet, mivel harmadik országbeli állampolgárral szemben hozott, hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumot megtagadó határozatra, és konkrétan az ilyen határozattal szemben nyitva álló jogorvoslati lehetőségekre vonatkozik, nem tartozik az SMVE 21. cikke (2a) bekezdésének hatálya alá.
- 31 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából azonban az következik, hogy az, hogy valamely kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdést csak bizonyos uniós rendelkezésekre hivatkozva fogalmazta meg, nem akadályozza meg, hogy a Bíróság megadja e bíróság számára az uniós jog értelmezésének minden olyan elemét, amely hasznos lehet az utóbbi előtt lévő ügy megítéléséhez, akár hivatkozott ezekre a kérdéseinek megfogalmazásában, akár nem. E tekintetben a Bíróságnak kell a nemzeti bíróság által szolgáltatott információk összessége és különösen az előzetes döntéshozatalra utalás indokolása alapján meghatározni az uniós jog azon elemeit, amelyeknek az értelmezése a per tárgyára figyelemmel szükséges (lásd többek között, ebben az értelemben: 2014. április 9-i Ville d'Ottignies-Louvain-la-Neuve és társai ítélet, C-225/13, EU:C:2014:245, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 32 E körülmények között meg kell vizsgálni, hogy az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló, tanulmányi célú, hosszú távú tartózkodásra jogosító vízum kiadását megtagadó határozatokkal szembeni bírósági jogorvoslat előírására irányuló kötelezettség következhet-e az SMVE 21. cikkének (2a) bekezdésétől eltérő egyéb uniós jogi rendelkezésből.
- 33 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy amint az az SMVE 18. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik, a hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumok olyan nemzeti vízumok, amelyeket a tagállamok a saját jogszabályaik vagy az uniós jogszabályok alapján adnak ki.
- 34 Ami a tagállamok által a saját jogszabályaik szerint kiadott, hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumokat illeti, mivel az uniós jogalkotó az EUMSZ 79. cikk (2) bekezdésének a) pontja alapján nem fogadott el az ilyen vízumok kiadására vonatkozó eljárásokat és feltételeket szabályozó jogi aktust, e feltételek és eljárások, beleértve az ilyen kiadást megtagadó határozatokkal szembeni jogorvoslati eljárásokat, kizárólag a nemzeti jog hatálya alá tartoznak (lásd ebben az értelemben, a hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumok humanitárius okokból való kiadását illetően: 2017. március 7-i X és X ítélet, C-638/16 PPU, EU:C:2017:173, 44. pont).
- 35 Mivel az ilyen, hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumok iránti kérelmek így nem tartoznak az uniós jog hatálya alá, a Chartának, és konkrétan a 47. cikknek a rendelkezései nem alkalmazandók az ilyen kérelmek elutasítására (lásd ebben az értelemben, a hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumok humanitárius okokból való kiadását illetően: 2017. március 7-i X és X ítélet, C-638/16 PPU, EU:C:2017:173, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 36 A tagállamok eljárását illetően a Charta alkalmazási körét ugyanis a Charta 51. cikkének (1) bekezdése határozza meg, amelynek értelmében a Charta rendelkezéseinek a tagállamok csak annyiban címzettjei, amennyiben az Unió jogát hajtják végre, és ez a rendelkezés megerősíti a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatát, amely szerint az uniós jogrendben biztosított alapvető jogokat az uniós jog által szabályozott valamennyi helyzetre alkalmazni kell, az ilyen helyzeteken kívül azonban nem (2019. november 19-i A. K. és társai [A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége] ítélet, C-585/18, C-624/18 és C-625/18, EU:C:2019:982, 78. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 37 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az alapeljárás felperese a konzultól hosszú távú tartózkodásra jogosító vízum kiadását kérte annak érdekében, hogy Lengyelországban mesterképzésen vehessen részt.
- 38 E tekintetben figyelembe kell venni azt, hogy egyrészt a 2016/801 irányelv – amint azt az 1. cikkének a) pontja előírja – többek között a harmadik országbeli állampolgároknak tanulmányok folytatása céljából a tagállamok területére való beutazására és a 90 napon túli ott tartózkodására vonatkozó feltételeket határozza meg, másrészt ezen irányelv 3. cikkének 21. és 23. pontjából az következik, hogy az ezen irányelv alkalmazásában kiállított engedélyt a tagállamok tartózkodási engedély, vagy ha ezt a nemzeti jog előírja, hosszú távú tartózkodásra jogosító vízum formájában adhatják ki.
- 39 A kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia, hogy az alapügy tárgyát képező vízumkérelem ezen irányelv hatálya alá tartozik-e.
- 40 Igenlő válasz esetén meg kell állapítani, hogy a 2016/801 irányelv 34. cikkének (5) bekezdése értelmében az ezen irányelv hatálya alá tartozó, a vízumkérelmet elutasító határozatokkal szemben az érintett tagállamban – a nemzeti joggal összhangban – jogorvoslati lehetőséget kell biztosítani.
- 41 Ebből az következik, hogy a 2016/801 irányelv hatálya alá tartozó vízumot megtagadó döntés esetén ezen irányelv 34. cikkének (5) bekezdése kifejezetten biztosítja az ilyen vízum kérelmezője számára annak lehetőségét, hogy a döntést meghozó tagállam nemzeti jogának megfelelően jogorvoslati kérelmet terjesszen elő.
- 42 Az uniós jogalkotó tehát a schengeni vízumokhoz hasonlóan a tagállamokra bízta a 2016/801 irányelv hatálya alá tartozó, hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumot kérelmező személyek rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségek jellegének és konkrét részletszabályainak a meghatározását.
- 43 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az adott területre vonatkozó uniós szabályozás hiányában a jogalanyok számára biztosított jogok védelmének biztosítására irányuló bírósági jogorvoslatra vonatkozó eljárási szabályok meghozatala az eljárási autonómia elve alapján az egyes tagállamok belső jogrendjébe tartozik, azzal a feltétellel azonban, hogy e szabályok nem lehetnek kedvezőtlenebbek a hasonló jellegű belső jogi helyzetekre vonatkozóknál (az egyenértékűség elve), és nem tehetik gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézé az uniós jog által biztosított jogok gyakorlását (a tényleges érvényesülés elve) (2017. december 13-i El Hassani ítélet, C-403/16, EU:C:2017:960, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 44 Ezenfelül a jelen ítélet 36. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat szerint a 2016/801 irányelv 34. cikkének (5) bekezdésében említett jogorvoslati eljárás jellemzőit a Charta 47. cikkével összhangban kell meghatározni.
- 45 Márpedig a Charta e rendelkezése a tagállamokat arra kötelezi, hogy az említett eljárás valamely szakaszában biztosítsák a bírósági jogorvoslat lehetőségét (lásd ebben az értelemben: 2017. december 13-i El Hassani ítélet, C-403/16, EU:C:2017:960, 41. pont).
- 46 Következésképpen, ami a 2016/801 irányelv hatálya alá tartozó, tanulmányi célú vízumot megtagadó határozatokkal illeti, az uniós jog, és többek között az említett irányelv 34. cikkének a Charta 47. cikkével összefüggésben értelmezett (5) bekezdése arra kötelezi a tagállamokat, hogy az ilyen határozatokkal szemben írjanak elő jogorvoslati eljárást, amelynek részletszabályait az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvének tiszteletben tartása mellett az egyes tagállamok belső jogrendje határozza meg, és ezen eljárás valamely szakaszában biztosítani kell a bírósági jogorvoslat lehetőségét (lásd analógia útján: 2017. december 13-i El Hassani ítélet, C-403/16, EU:C:2017:960, 42. pont).
- 47 A fenti megfontolásokra tekintettel a kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az SMVE 21. cikkének (2a) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az nem alkalmazható az olyan, harmadik országbeli állampolgárra, akivel szemben megtagadták a hosszú távú tartózkodásra jogosító vízum kiadását.
- 48 Az uniós jogot, és többek között a 2016/801 irányelv 34. cikkének a Charta 47. cikkével összefüggésben értelmezett (5) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az arra kötelezi a tagállamokat, hogy az ezen irányelv értelmében vett, tanulmányi célú vízumot megtagadó határozatokkal szemben írjanak elő jogorvoslati eljárást, amelynek részletszabályait az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvének tiszteletben tartása mellett az egyes tagállamok belső jogrendje határozza meg, és ezen eljárás valamely szakaszának biztosítania kell a bírósági jogorvoslat lehetőségét. A kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia, hogy az alapügy tárgyát képező, tanulmányi célú, hosszú távú tartózkodásra jogosító nemzeti vízum iránti kérelem ezen irányelv hatálya alá tartozik-e.

A költségekről

- 49 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A 2013. június 26-i 610/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló, Schengenen 1990. június 19-én aláírt és 1995. március 26-án hatályba lépett egyezmény 21. cikkének (2a) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az nem alkalmazható az olyan, harmadik országbeli állampolgárra, akivel szemben megtagadták a hosszú távú tartózkodásra jogosító vízum kiadását.**

- 2) Az uniós jogot, és többek között a harmadik országbeli állampolgárok kutatás, tanulmányok folytatása, gyakorlat, önkéntes szolgálat, diákcseraprogramok vagy oktatási projektek, és au pair tevékenység céljából történő beutazásának és tartózkodásának feltételeiről szóló, 2016. május 11-i (EU) 2016/801 európai parlamenti és tanácsi irányelv 34. cikkének az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével összefüggésben értelmezett (5) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az arra kötelezi a tagállamokat, hogy az ezen irányelv értelmében vett, tanulmányi célú vízumot megtagadó határozatokkal szemben írjanak elő jogorvoslati eljárást, amelynek részletszabályait az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvének tiszteletben tartása mellett az egyes tagállamok belső jogrendje határozza meg, és ezen eljárás valamely szakaszának biztosítania kell a bírósági jogorvoslat lehetőségét. A kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia, hogy az alapügy tárgyát képező, tanulmányi célú, hosszú távú tartózkodásra jogosító nemzeti vízum iránti kérelem ezen irányelv hatálya alá tartozik-e.

Aláírások